



mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM



Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

PaedDr. Eva DZURKOVÁ

Vyučovanie morfológie v interaktívnom prostredí

Osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe

Bratislava 2012

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum, Ševčenkova 11,
850 01 Bratislava

Autor OPS/OSO: PaedDr. Eva Dzurková

Kontakt na autora: Základná škola, Gogoľova 2143/7, Topoľčany
dzurkovae@gmail.com

Názov OPS/OSO: Vyučovanie morfológie v interaktívnom prostredí

Rok vytvorenia OPS/OSO: 2012

Odborné stanovisko vypracoval: PhDr. Alexandra Húsková

Táto osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe bola vytvorená z prostriedkov projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov. Projekt je financovaný zo zdrojov Európskej únie.

Kľúčové slová

slovenský jazyk, morfológia, interaktívna tabuľa, interaktívne cvičenia, predvádzací zošit, pracovný list, čítanie s porozumením, moderné vyučovacie metódy, aktivita žiaka, kompetencie žiaka.

Anotácia

Práca sa zameriava na možnosti využitia interaktívneho prostredia, najmä interaktívnej tabule, na vyučovacích hodinách slovenského jazyka. Tematicky sa zameriava na učivo z morfológie na II. stupni základnej školy. Postup učiteľa i žiakov pri práci s interaktívnymi cvičeniami je zachytený vo forme metodických postupov a odporúčaní. Súčasťou práce sú konkrétne autorské učebné materiály, využiteľné aj na podporu rozvíjania čítania s porozumením u žiakov nižšieho sekundárneho vzdelávania.

OBSAH

Úvod	
1 VÝCHODISKÁ A CIELE OSVEDČENEJ PEDAGOGICKEJ SKÚSENOSTI	6
1.1 Kontext a rámec OPS	6
1.2 Špecifikácia cieľovej skupiny	6
1.3 Hlavný cieľ a čiastkové ciele OPS	6
1.4 Vymedzenie kompetencií žiaka a učiteľa	7
2 PODROBNÝ OPIS OSVEDČENEJ PEDAGOGICKEJ SKÚSENOSTI	8
2.1 Interaktívne prostredie pri vyučovaní slovenského jazyka.....	8
2.1.1 Softvéry interaktívnych tabúl'.....	8
2.1.2 Interaktívne prezentácie	9
2.1.3 Hot Potatoes	9
2.1.4 Interaktívne cvičenia v programe MS Word	9
2.2 Ukážky výučby morfológie s využitím interaktívnej tabule	10
2.2.1 Predvádzacie zošity ActivInspire	10
2.2.2 Interaktívna prezentácia s animáciami	19
2.2.3 Cvičenia v Hot Potatoes	23
2.2.4 Interaktívne cvičenia vo formulároch programu MS Word	29
2.3 Overené prínosy osvedčenej pedagogickej skúsenosti	33
2.4 Potrebné pomôcky a prostriedky	34
Záver	
Zoznam bibliografických odkazov.....	36
Zoznam príloh	37

ÚVOD

Vybavenie základných škôl modernými informačno-komunikačnými technológiami je v súčasnosti pomerne uspokojujúce. Ukazuje sa však podstatný problém – je dôležité mať k dispozícii techniku na požadovanej úrovni, ale nemenej dôležitá je aj schopnosť a gramotnosť učiteľov zmysluplne túto techniku využívať vo vyučovaní.

Interaktívne tabule zaznamenali veľký nárast popularity asi pred piatimi-šiestimi rokmi. Školy začali nimi vybavovať svoje učebne, ale vznikla situácia, že efektívnosť využitia i-tabúl priamo vo vyučovacom procese nie je úmerná ich počtu. Mnoho učiteľov má pred používaním interaktívnej tabule rešpekt alebo obavy, prípadne ich snahy stroškotávajú na slabej úrovni zaškolenia na prácu s týmto typom didaktickej techniky.

Osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe poukazuje na skutočnosť, že pravidelná práca žiakov a učiteľov s interaktívnou tabuľou na vyučovacích hodinách slovenského jazyka a literatúry prináša zvýšenie motivácie a zlepšenie edukačných výsledkov žiakov. Osvojovanie poznatkov je nenásilné, s využitím hry, interaktivity a okamžitej spätnej väzby. V interaktívnych cvičeniach formou predvážacích zošitov, Hot Potatoes, interaktívnych prezentácií či cvičení v programe MS Word sa otvára priestor pre prácu s textom a prehĺbovanie čítania s porozumením. V oblasti učiva morfológie na základnej škole táto podmienka vystupuje do popredia, nakoľko zastaraný spôsob výučby slovných druhov izolovane mimo jazykového kontextu viedol k neefektívnemu a neucelenému osvojeniu jazykovedných poznatkov žiakov.

Vo svojej práci predkladám metodiku a autorský učebný materiál, ktorý sa osvedčil pri vyučovaní morfológie na druhom stupni základnej školy. Uverejnené interaktívne cvičenia a predvážacie zošity sú vytvorené pre žiakov rôznych ročníkov II. stupňa základnej školy. Ďalšie vyučovacie materiály sú zverejnené na autorskej internetovej stránke [Evanet pre žiakov](#).

1 VÝCHODISKÁ A CIELE OSVEDČENEJ PEDAGOGICKEJ SKÚSENOSTI

Práca žiakov a učiteľa na vyučovacích hodinách slovenského jazyka a literatúry otvára veľký priestor na inovácie a konštruktivizmus. V oblasti osvojovania jazykovedných poznatkov žiaci často strácajú vnútornú motiváciu zvládnuť jazykové učivo. Nevidia jeho potrebu v praktickom živote, respektíve ho pokladajú za odtrhnuté od reality. Učivo o slovných druhoch pritom predkladá možnosti atraktívneho interaktívneho vyučovania a aktívneho učenia sa žiakov priamo na vyučovacej hodine. Poslaním učiteľa je poskytnúť žiakom na vyučovaní priestor a podmienky na rozvoj tvorivosti, zvýšenie aktivity a nenásilné osvojenie si učiva. V tomto smere je interaktívna tabuľa vo vyučovaní slovných druhov ideálnym prostredím pre žiakov i učiteľa.

1.1 Kontext a rámec OPS

Osvedčená pedagogická skúsenosť vychádza z pedagogickej praxe na II. stupni základnej školy. V rámci platného štátneho vzdelávacieho programu pre vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra sa učivo morfológie osvojuje v každom ročníku nižšieho sekundárneho vzdelávania. Východiskom je učivo zvládnuté na stupni primárneho vzdelávania, ktoré sa špirálovite obohacuje o nové poznatky v priebehu celého nižšieho sekundárneho vzdelávania. Pri súčasnom nevyhnutnom trende upriamiť pozornosť na rozvíjanie čítania s porozumením – a nielen v predmete slovenský jazyk a literatúra – vyplýva potreba pripraviť a využiť na vyučovacích hodinách taký učebný materiál, ktorý v plnej miere zohľadňuje rozvoj žiaka v oblasti tejto kompetencie. Ukážky vyučovacích hodín, ktoré predkladá táto osvedčená pedagogická skúsenosť, ponúkajú príklady na interaktívne metódy a formy práce pri výučbe slovných druhov.

1.2 Špecifikácia cieľovej skupiny

Osvedčená pedagogická skúsenosť je zameraná na cieľovú skupinu:

- *kategória pedagogických zamestnancov:* učiteľ
- *podkategória:* učiteľ slovenského jazyka a literatúry pre sekundárne vzdelávanie v 5. – 9. ročníku základnej školy
- *vzdelávacia oblasť:* Jazyk a komunikácia
- *typ školy, ročník:* základná škola, 5. – 9. ročník
- *vyučovací predmet:* slovenský jazyk a literatúra
- *tematické celky:* Morfológia. Ohybné slovné druhy. Neohybné slovné druhy.

1.3 Hlavný cieľ a čiastkové ciele OPS

Hlavným cieľom osvedčenej pedagogickej skúsenosti je poukázať na **efektivitu zavedenia interaktívnych foriem a metód vyučovania slovenského jazyka** v oblasti učiva tvaroslovia, ktoré motivujú a aktivizujú žiakov na vyučovacích hodinách.

K čiastkovým cieľom OPS patrí:

- * **obohatenie** hodín slovenského jazyka o **aktívne stretnutie žiakov s učebným materiálom** v zmysle interaktivity učebného prostredia;
- * **zabezpečenie okamžitej spätnej väzby** pri procese učenia sa žiakov formou interaktívneho učebného materiálu na interaktívnej tabuli;

* **posilnenie kľúčových kompetencií** žiakov, rozvíjanie čitateľskej i počítačovej gramotnosti, rozvoj interpersonálnych vzťahov a zlepšenie pracovnej klímy v triede;

* **zatraktívnenie vyučovacieho prostredia** využitím najmodernejších didaktických pomôcok.

Pri práci s interaktívnymi cvičeniami na interaktívnej tabuli je podmienkou vybavenie školy príslušnou didaktickou technikou – interaktívna tabuľa, dataprojektor, plátno, pripojenie na internet.

1.4 Vymedzenie kompetencií žiaka a učiteľa

Kompetencie žiaka:

- poznať jednotlivé slovné druhy a ich triedenie, pri ohybných slovách vedieť určiť ich gramatické kategórie a vzory
- čítať súvislý i nesúvislý text s porozumením
- vedieť interpretovať informácie zo súvislých i nesúvislých textov, rozumieť obsahu i forme prečítaného textu
- aplikovať získané a interpretované informácie z textu v konkrétnych jazykových situáciách
- chápať použitie konkrétneho jazykového prostriedku v kontexte výstavby textu, vyhodnotiť ho na úrovni morfolologickej roviny jazyka
- tvorivo pristupovať k textu využitím poznatkov o jednotlivých slovných druhoch
- aplikovať počítačovú gramotnosť pri priamej činnosti s interaktívnymi cvičeniami
- zvyšovať úroveň prosociálnych zručností a personálnych kompetencií v procese vyučovania v interaktívnom prostredí (skupinová práca, frontálna práca).

Kompetencie učiteľa:

- ovládať techniku práce pri príprave interaktívneho softvéru – softvér interaktívnej tabule, predvážacie zošity, program Hot Potatoes, programy MS PowerPoint, MS Word
- osvojiť si metodický postup práce s jednotlivými interaktívnymi cvičeniami v prostredí interaktívnej tabule
- poznať základné pravidlá práce žiakov a učiteľa na interaktívnej tabuli, ovládať technické prostredie ďalších informačno-komunikačných technológií (dataprojekcia, internet).

2 PODROBNÝ OPIS OSVEDČENEJ PEDAGOGICKEJ SKÚSENOSTI

Na zavádzanie postupov a metodiky osvedčenej pedagogickej skúsenosti nie sú kladené zvýšené nároky na učiteľa. Vytvorený autorský učebný materiál je možné použiť podľa individuálnych potrieb triedy alebo vyučujúceho. Podstatné je technicky zabezpečiť vyučovanie v miestnosti s primeranou didaktickou technikou – interaktívnou tabuľou, počítačom alebo notebookom pre učiteľa, dataprojektorom a plátnom. Ovládanie interaktívnych cvičení je jednoduché a sčasti aj intuitívne, ale pritom veľmi atraktívne a efektívne.

Pokiaľ si vyučujúci chce sám podobné interaktívne učebné materiály vytvoriť, musí sa podrobnejšie oboznámiť s návodmi a postupmi – nachádzajú sa napríklad aj na internetových stránkach učiteľov (Danica Slašťanová, Marta Megyesiová, Eva Dzurková – pozri Zoznam bibliografických odkazov).

2.1 Interaktívne prostredie pri vyučovaní slovenského jazyka

Niet pochybností, že zvýšenie vnútornej motivácie žiakov a ich aktivity na vyučovacej hodine možno docieľiť vytvorením atraktívneho vyučovacieho prostredia. Skončilo sa obdobie vyučovania len s drevenou tabuľou, bielou kriedou, papierovými zošitmi a guľôčkovými perami. Pred triedou nemá stáť len učiteľ, ale aj žiaci. Žiaci dnešnej generácie žijú v prostredí techniky a aktívneho prístupu k technológiám. Interaktívna tabuľa ponúka žiakom vysoký stupeň atraktivity osvojovania si vedomostí, rýchlu spätnú väzbu a posúva ich (vzhľadom na charakter práce pri interaktívnej tabuli) ku kooperácii v rámci skupiny alebo celej triedy. Riešenie úloh na interaktívnej tabuli je špecifické najmä pre frontálne vyučovanie, respektíve prácu skupín. Núti žiakov pracovať spoločne, argumentovať, protiargumentovať a spoločne sa snažiť dosiahnuť čo najlepší učebný výsledok. V tomto smere je interaktívna tabuľa významným prostriedkom socializácie vyučovania a vytvára podnetné prostredie na rozvoj vzájomnej komunikácie. Je samozrejmé, že má i niektoré úskalia a nemá byť využívaná len samoučelne ako tzv. premietacia plocha.

Z uvedeného vyplýva, že úlohou učiteľa je vhodne a premyslene zostaviť interaktívne cvičenia pre žiakov tak, aby sa docielil úspech skupiny či triedy pri spoločnej práci s participáciou čo najväčšieho počtu jednotlivcov. V praxi je osvedčené aj využívanie tlačených pracovných listov vytvorených priamo k interaktívnym cvičeniam – vo fáze utvrdzovania osvojeného učiva, pri aplikácii vedomostí osvojených v interaktívnom prostredí a pod. Pokiaľ využívame materiály vytvorené inými učiteľmi, je nevyhnutné s predstihom sa s týmito učebnými materiálmi dôkladne oboznámiť a premyslieť si ich konkrétne využitie v jednotlivých fázach vyučovacej jednotky.

Učebné interaktívne materiály uverejnené v osvedčenej pedagogickej skúsenosti sú s popisom metodického postupu na vyučovacej hodine, ale dajú sa, samozrejme, modifikovať podľa konkrétnych potrieb triedy i vyučujúceho.

Pred samotnou prácou s interaktívnou tabuľou je vhodné oboznámiť sa s najčastejšie využívanými typmi jednotlivých softvérov a možnosťami ich využitia na hodinách slovenského jazyka a literatúry.

2.1.1 Softvéry interaktívnych tabúl

V súčasnosti je na trhu pomerne veľké množstvo rôznych typov interaktívnych tabúl. Každá z nich ponúka špecifický softvér na vytváranie učebného materiálu v prostredí interaktívnej tabule. V slovenských školách sa využívajú napríklad tabule ActivBoard, eBeam, QOMO, Interwrite Board, SMARTBoard. K nim nainštalované softvéry – ActivInspire, eBeam Interact, Flow!Works, Interwrite Software, SMART notebook - ponúkajú rôzne možnosti

a rôzny stupeň interaktivity. Podstatné je tiež uvedomiť si, že väčšina týchto programov je licencovaná a dodávaná priamo s tabuľou. Existuje však aj možnosť stiahnuť si prehliadače týchto softvérov a využiť už vytvorené učebné materiály iných pedagógov.

V osvedčenej pedagogickej skúsenosti predkladám ukážku práce so softvérom ActivInspire, ktorý je programom interaktívnej tabule ActivBoard. Učitelia, ktorí daný softvér nemajú k dispozícii vo svojich školách, majú možnosť stiahnuť si prehliadač tejto aplikácie na stránke <http://support.prometheanplanet.com/server.php?show=nav.24378>. Po nainštalovaní prehliadača sa dá na vyučovacej hodine pracovať s vytvoreným predvážacím zošitom (prípona .flp) na ktoromkoľvek type interaktívnej tabule.

2.1.2 Interaktívne prezentácie

Práca s programom MS PowerPoint je pre slovenských učiteľov v súčasnej dobe bežná a obľúbená. Mnoho vyučujúcich si vie vytvoriť prezentáciu aj s interaktívnymi prvkami – animáciami, vkladaním objektov, spätnou väzbou pomocou grafiky a podobne. Žiaci majú tento typ programu vo vyučovaní veľmi radi, je aktivizujúci a prináša im nenásilné osvojovanie vyučovacieho obsahu. Podstatným faktom je, že všetky interaktívne prezentácie sa dajú bez obmedzenia využiť na akomkoľvek type interaktívnej tabule. Tým sa prezentácie stávajú vo vyučovaní veľmi frekventované a efektívne. Sú ideálne pre žiakov mladšieho školského veku, ale pestré využitie majú aj vo vyučovaní slovenského jazyka v rámci nižšieho sekundárneho vzdelávania.

Osvedčená pedagogická skúsenosť predkladá praktickú ukážku práce s programom MS PowerPoint na hodine osvojovania si morfológického učiva žiakmi II. stupňa základnej školy.

2.1.3 Hot Potatoes

Voľne stiahnuteľný a šíriteľný program Hot Potatoes má v slovenských školách veľkú popularitu. Využíva sa pri vytváraní rôznych typov cvičení – kvízy s testovými úlohami, zoradovačky, doplnovačky, priradovačky, krížovky. Ich obľúbenosť na hodinách slovenského jazyka stúpa aj vďaka možnosti vkladať do jednotlivých typov cvičení Hot Potatoes tzv. čítacie texty. Otvára sa tak priestor na rozvíjanie čítania s porozumením, na prácu s textom priamo pri riešení cvičenia žiakmi a na aktívnu prácu so súvislým jazykovým prejavom v celom jeho kontexte. Do cvičení v Hot Potatoes sa dajú vkladať aj tabuľky, grafy či rôzne nesúvislé texty, čím je otvorený ďalší priestor pre rozvoj čitateľskej gramotnosti žiakov.

V osvedčenej pedagogickej skúsenosti sú uverejnené príklady na autorské cvičenia vytvorené v programe Hot Potatoes využívané pri vyučovaní slovných druhov v 5. – 9. ročníku základnej školy.

2.1.4 Interaktívne cvičenia v programe MS Word

Práca učiteľov s kancelárskym balíkom MS Office je prakticky každodenná a často sa využíva aj priamo vo vyučovacom procese. V programe MS Word si dokáže vyučujúci vytvoriť adekvátny interaktívny učebný materiál na využitie na interaktívnej tabuli. Dôležité je pripomenúť, že vytváranie interaktivity v tomto programe je nutné zvládnuť najskôr teoreticky. Mnoho návodov nájdeme na internetových stránkach učiteľov, ktorí sa týmto typom cvičení zaoberajú a vytvárajú ich pre žiakov.

Výhodou interaktívneho cvičenia vytvoreného v programe MS Word je priestor pre textové ukážky, s ktorými žiaci následne pracujú. Vzhľadom na tzv. formuláre je nutné premyslieť si, aký typ úloh vo Worde je najefektívnejší pre prácu na interaktívnej tabuli. Najvhodnejšie sú typy úloh na označenie správnej odpovede kliknutím alebo na výber správnej odpovede

z ponúkaných možností v zozname odpovedí. Úlohy na vpisovanie odpovede sú na interaktívnej tabuli problematickejšie, nakoľko je podmienkou písanie na klávesnici – práca s klávesnicou priamo na interaktívnej tabuli je zdĺhavejšia ako klasické písanie na klávesnici počítača. Výhodou interaktívnych cvičení v MS Word je možnosť okamžitej spätnej väzby kedykoľvek v priebehu riešenia cvičenia. Preddefinované správne odpovede vkladá učiteľ do cvičenia tak, aby sa odkryli voľbou samotného žiaka.

Ukážky interaktívneho využitia cvičenia vytvoreného v programe MS Word spolu s metodickým postupom pre učiteľa v osvedčenej pedagogickej skúsenosti poukazujú na možnosti využitia interaktívnej tabule na prácu žiakov s týmto typom cvičení.

2.2 Ukážky výučby morfológie s využitím interaktívnej tabule

Učivo z morfolologickej roviny jazyka je často v učiteľskej praxi podvedome spájané so slovnodruhovým rozborom vety. Niektorí učitelia doteraz pracujú so slovami ako s individuálnymi čiastkami textu a aj ich žiaci získajú mylnú predstavu o izolovanosti slov v kontexte vety. Nepochopenie súvislostí, kompozičnej a štylistickej nadväznosti jazykových jednotiek v týchto prípadoch vedie žiakov k nedostatočným schopnostiam a zručnostiam pracovať s konkrétnym textom, morfologické učivo vnímajú ako teóriu, ktorú nevedia v praktickom používaní jazyka využiť. Aby sa odstránilo takéto verbalizované a izolované vyučovanie slovných druhov, je efektívne pracovať s ukážkami rôznych textov, „dovoliť“ žiakom vstupovať do nich, meniť ich, pretvárať, dotvárať, hrať sa so slovami a pristupovať tak k učivu tvorivo. Vynikajúcim prostriedkom na vytvorenie takéhoto spôsobu vyučovania je práve interaktívne prostredie a práca s interaktívnou tabuľou.

Predkladané autorské učebné materiály sú zoradené do štyroch celkov s prihliadnutím na softvér využitý v konkrétnom cvičení:

- a) predvádzacie zošity ActivInspire
- b) interaktívne prezentácie v PowerPointe s animáciami
- c) cvičenia v Hot Potatoes
- d) interaktívne cvičenia vo formulároch programu MS Word.

Vzhľadom na charakter učiva z morfológie, ktoré sa prelína všetkými ročníkmi nižšieho sekundárneho vzdelávania, nečlení sa osvedčená pedagogická skúsenosť po jednotlivých ročníkoch. Ročník je pri cvičení uvedený, ale vždy je to najnižší ročník, v ktorom je dané učivo novozavedené. Učiteľ vie pracovať s daným cvičením aj vo vyšších ročníkoch pri opakovaní, utvrdzovaní učiva, resp. aj v deiatom ročníku pri zhrnutí učiva celého stupňa vzdelávania. Je logické, že ani jedno z uverejnených cvičení nie je ponímané izolovane a samoúčelne. Nájdeme v nich prvky čítania s porozumením, tvorivé úlohy, prácu s textom, pričom vždy dochádza k prepájaniu rôznych rovín žiakových poznatkov a učeniu sa morfológie v kontexte s ďalšími jazykovými rovinami (i so slohovým a literárnym učivom).

V každom zo štyroch spomenutých celkov sa využíva špecifický softvér. Ich spoločným znakom je to, že sú primárne určené na prácu žiakov s interaktívnou tabuľou a všetky sú zrealizované v pedagogickej praxi.

2.2.1 Predvádzacie zošity ActivInspire

Veľkou výhodou predvádzacích zošitov vytvorených v programe ActivInspire je vysoký stupeň názornosti a interaktivity. Žiakov priťahuje atraktívna forma práce, dá sa využiť presúvanie objektov, vpisovanie, označovanie kliknutím, zaraďovanie do skupín, priradovanie pojmov a podobne. Využitie tohto typu programu je vhodné v ľubovoľnej fáze vyučovacej hodiny, najproduktívnejšie sa však javí pri utvrdzovaní a opakovaní jazykového učiva. Možnosť okamžitej spätnej väzby v predvádzacích zošitoch vnáša do vyučovania slovných druhov vysoký stupeň aktivity žiakov, rozvíjanie ich kognitívnych, analytických i

interpretačných schopností a rozvíjanie čítania s porozumením v jazykovej zložke predmetu slovenský jazyk a literatúra.

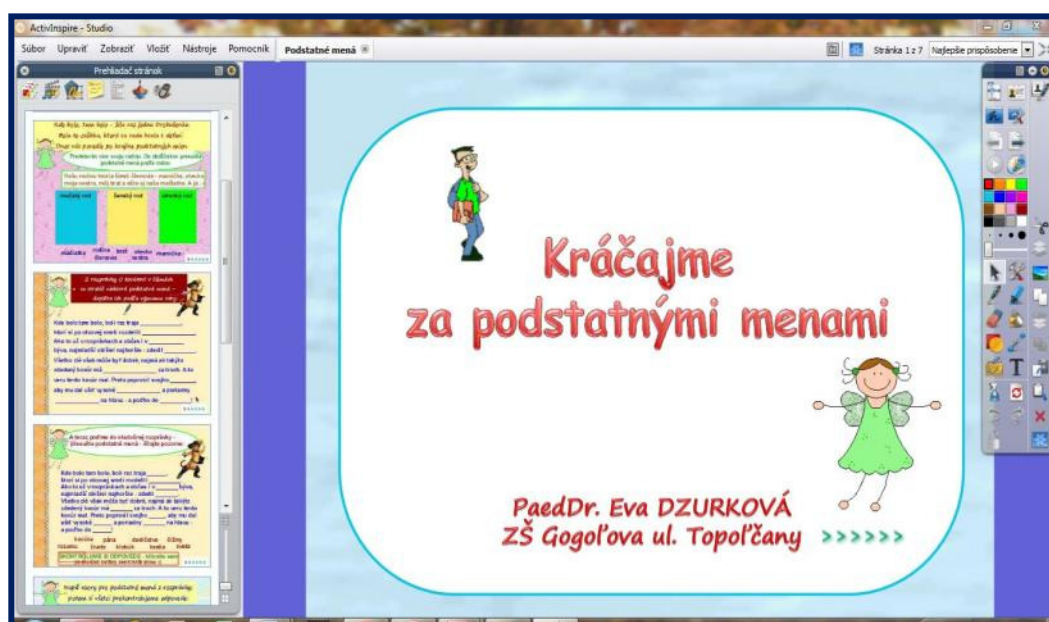
Názov cvičenia: KRÁČAJME ZA PODSTATNÝMI MENAMI

Typ cvičenia: predvádzací zošit = flipchart

Prostredie tvorby cvičenia / softvér: ActivInspire

Prostredie využitia cvičenia: interaktívna tabuľa, nainštalovaný softvér ActivInspire, resp. prehliadač predvádzacích zošitov ActivInspire

Ukážka cvičenia:



Obrázok 1 Predvádzací zošit Kráčajme za podstatnými menami

Prameň: vlastný návrh

Tabuľka 1 Metodika práce s cvičením – KRÁČAJME ZA PODSTATNÝMI MENAMI

Tematický celok // Téma	PODSTATNÉ MENÁ // Zhrnutie tematického celku
Ročník	piaty
Ciele	<ul style="list-style-type: none"> osvojiť si využitie podstatných mien ako slovného druhu v súvislom texte určovať skloňovacie vzory podstatných mien z textu tvorivo pracovať s textom, schopnosť doplniť podstatné mená do súvislého textu na úrovni morfolologickej roviny jazyka uvedomiť si úzku spätosť podstatných mien s prídavnými menami rozvíjať slovnú zásobu žiakov a čítanie s porozumením
Vstup (čo žiak vie)	<ul style="list-style-type: none"> pozná gramatické kategórie podstatných mien

	<ul style="list-style-type: none"> • vie zaradiť podstatné meno do príslušného skloňovacieho vzoru • ovláda základnú funkciu podstatných mien v jazykových prejavoch
Kompetencie (čo si osvojí)	<ul style="list-style-type: none"> • vie priradiť podstatné meno do príslušného rodu a skloňovacieho vzoru • dokáže tvorivo pristupovať k textu, dokončiť vetu podľa kontextu s využitím vlastnej slovnej zásoby, následne s využitím predložených vzorových slov • chápe väzby podstatných mien s prídavnými menami, tvorivo pristupuje k obohacovaniu vlastnej slovnej zásoby • číta text s porozumením
Didaktický problém	<ul style="list-style-type: none"> • žiaci pracujú pri interaktívnej tabuli • pri riešení cvičenia využijeme striedanie práce jednotlivca (stránka č. 2, č. 5), prácu v skupinách (stránka č. 3), frontálnu prácu (stránka č. 4, č. 6) • urobíme spätnú väzbu vypracovania na každej stránke predvádzacieho zošita formou predvolených kontrolných mechanizmov
Metódy a formy	<ul style="list-style-type: none"> • motivačný rozhovor • individuálna, skupinová i frontálna práca pri interaktívnej tabuli • pracovný list žiaka paralelne vypracovaný popri práci na interaktívnej tabuli
Metodický postup práce s predvádzacím zošitom	<p>Stránka č. 1 – úvodná – názov cvičenia, údaje o autorstve</p> <p>Stránka č. 2 – rod podstatných mien:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) prečítanie úvodného textu a zadania úlohy b) samostatná práca žiakov v pracovnom liste c) následná práca pri interaktívnej tabuli, vystrieda sa viac žiakov, presunú podstatné mená do príslušného rodu d) spätná väzba, využitie kontroly na stránke <p>Stránka č. 3 – tvorivá práca s textom:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) prečítanie textu b) skupinová práca – žiaci v skupine pripraví návrhy na doplnenie podstatných mien do textu rozprávky c) prezentácia výsledkov skupín pri interaktívnej tabuli d) vyhodnotenie tvorivých prístupov žiakov k textu, kontrola jazykovej správnosti doplnených napísaných podstatných mien

	<p>Stránka č. 4 – dopĺňanie podstatných mien do textu:</p> <p>a) postupne sa vystriedajú viacerí žiaci triedy pri interaktívnej tabuli, presunú podstatné mená do viet podľa kontextu</p> <p>b) spätná väzba – kontrola priamo na stránke</p> <p>Stránka č. 5 –určovanie skloňovacích vzorov podstatných mien:</p> <p>a) prečítanie zadania úlohy</p> <p>b) samostatná práca žiakov v pracovnom liste</p> <p>c) po vypracovaní spoločná práca pri interaktívnej tabuli – spätná väzba presúvaním podstatných mien v tabuľke</p> <p>Stránka č. 6 – prídavné mená pri podstatných menách:</p> <p>a) prečítanie poučenia o prídavných menách</p> <p>b) práca s textom, doplnenie podstatných mien, opätovné prečítanie doplnenej stránky č. 4</p> <p>c) kontrola správnosti odpovedí</p> <p>d) tvorivá úloha ústnou formou – tvorba prídavných mien k podstatným menám z textu rozprávky</p> <p>Stránka č. 7 – záver – poďakovanie za pozornosť.</p>
<p>Prostriedky a pomôcky</p>	<ul style="list-style-type: none"> • interaktívna tabuľa • dataprojektor • počítač / notebook pre učiteľa • predvázací zošit: http://evanet.wbl.sk/podstatne_mena.flipchart • pracovný list pre každého žiaka
<p>Odhadovaný čas riešenia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 45 minút

Prameň: vlastný návrh



Obrázok 2 Stránka č. 3 – práca s textom



Obrázok 3 Stránka č. 4 – doplnenie substantív
Prameň: vlastný návrh



Obrázok 4 Stránka č. 5 – určovanie vzorov



Obrázok 5 Stránka č. 6 – prídavné mená
Prameň: vlastný návrh

Odporúčania pre prácu s cvičením:

- využitie pri zhrnutí tematického celku podstatné mená
- prepojenie učiva so slohovou a literárnou zložkou – tvorivé dotváranie textu; využitie textu rozprávky
- podpora rozvíjania čítania s porozumením a obohacovania slovnej zásoby žiakov.

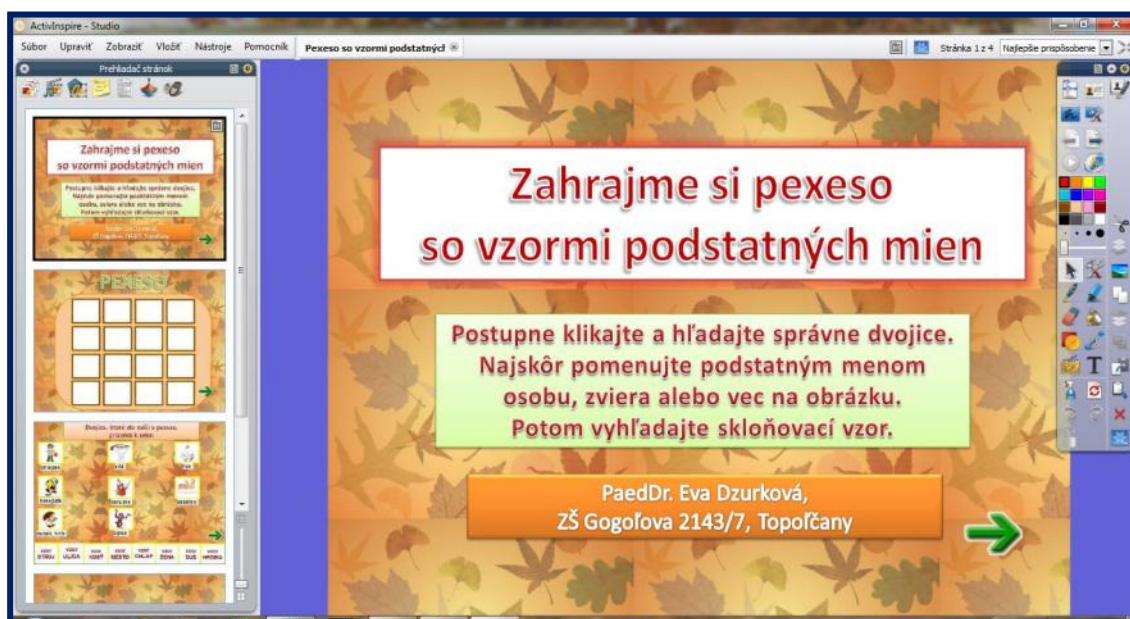
Názov cvičenia: PEXESO SO VZORMI PODSTATNÝCH MIEN

Typ cvičenia: predvádzací zošit = flipchart

Prostredie tvorby cvičenia / softvér: ActivInspire

Prostredie využitia cvičenia: interaktívna tabuľa, nainštalovaný softvér ActivInspire, resp. prehliadač predvádzacích zošitov ActivInspire

Ukážka cvičenia:



Obrázok 6 Predvádzací zošit Pexeso so vzormi podstatných mien

Prameň: vlastný návrh

Tabuľka 2 Metodika práce s cvičením – PEXESO SO VZORMI PODSTATNÝCH MIEN

Tematický celok // Téma	PODSTATNÉ MENÁ // Vzory podstatných mien
Ročník	piaty
Ciele	<ul style="list-style-type: none"> • určovať skloňovacie vzory podstatných mien • aplikovať teoretické poznatky, verbalizovať obrázok osoby, zvieratá, veci na obrázku • utvrdzovať deklinačné princípy pri podstatných menách • využiť formu didaktickej hry pri precvičovaní učiva
Vstup (čo žiak vie)	<ul style="list-style-type: none"> • pozná skloňovacie vzory podstatných mien a princípy zaraďovania podstatných mien do vzorov • vie zaradiť podstatné meno do príslušného skloňovacieho vzoru
Kompetencie (čo si osvojí)	<ul style="list-style-type: none"> • dokáže pomenovať objekt na obrázku podstatným menom • vie zaradiť podstatné meno do príslušného skloňovacieho vzoru • vie zdôvodniť zaradenie podstatného mena do skloňovacieho vzoru
Didaktický problém	<ul style="list-style-type: none"> • žiaci pracujú pri interaktívnej tabuli • pri riešení cvičenia využijeme frontálnu prácu • spätná väzba formou priebežnej kontroly vypracovania pexesa žiakmi triedy a učiteľom
Metódy a formy	<ul style="list-style-type: none"> • motivačný rozhovor pred riešením pexesa • frontálna práca pri interaktívnej tabuli • samostatná práca - pracovný list žiaka paralelne vypracovaný popri práci so stránkou č. 3 na interaktívnej tabuli
Metodický postup práce s predvádzacím zošitom	<p>Stránka č. 1 – úvodná – názov cvičenia, údaje o autorstve</p> <p>Stránka č. 2 – riešenie pexesa:</p> <p>a) práca žiakov pri interaktívnej tabuli, vystrieda sa viac žiakov, postupne odkrývajú políčka s obrázkami a názvami vzorov, hľadanie správnych dvojíc</p> <p>b) vzájomná kontrola medzi žiakmi a učiteľom</p> <p>Stránka č. 3 – utvrdenie učiva, zoraďovanie dvojíc:</p> <p>a) samostatná práca žiakov s pracovným listom</p> <p>b) prezentácia vypracovania pri interaktívnej tabuli, prisúvanie vzoru k podstatnému menu, vzájomná kontrola</p> <p>Stránka č. 4 – záver – poďakovanie za pozornosť.</p>

Prostriedky a pomôcky	<ul style="list-style-type: none"> • interaktívna tabuľa • dataprojektor • počítač / notebook pre učiteľa • predvádzací zošit: http://evanet.wbl.sk/pexeso_vzory_podstatnych_mien.flipchart • pracovný list pre každého žiaka
Odhadovaný čas riešenia	• 35 minút

Prameň: vlastný návrh



Obrázok 7 Stránka č. 2 – pexeso



Obrázok 8 Stránka č. 3 – zoradovanie dvojíc
Prameň: vlastný návrh

Odporúčania pre prácu s cvičením:

- využitie didaktickej hry pri utvrdzovaní učiva o skloňovacích vzoroch podstatných mien
- možnosť individuálnej práce žiakov so stránkou č. 3 vo forme vytlačeneho pracovného listu.

Názov cvičenia: STRETNUTIE S PRÍDAVNÝMI MENAMI

Typ cvičenia: predvádzací zošit = flipchart

Prostredie tvorby cvičenia / softvér: ActivInspire

Prostredie využitia cvičenia: interaktívna tabuľa, nainštalovaný softvér ActivInspire, resp. prehliadač predvádzacích zošitov ActivInspire

Ukážka cvičenia:



Obrázok 9 Predvážací zošit Stretnutie s prídavnými menami

Prameň: vlastný návrh

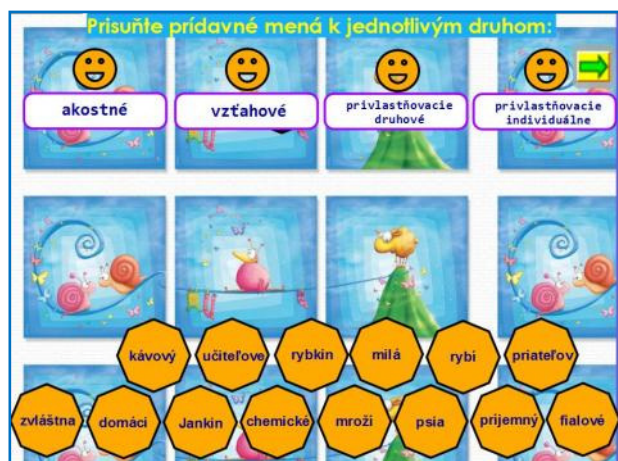
Tabuľka 3 Metodika práce s cvičením – STRETNUTIE S PRÍDAVNÝMI MENAMI

Tematický celok // Téma	PRÍDAVNÉ MENÁ // Zhrnutie tematického celku
Ročník	šiesty
Ciele	<ul style="list-style-type: none"> • systematizovať vedomosti žiakov o rozdelení prídavných mien • utvrdiť zaradovanie prídavných mien do skloňovacieho vzoru páví • tvorivo pracovať s textom, schopnosť doplniť prídavné mená do súvislého textu • využiť prepojenosť slohového učiva (opis a charakteristika osoby) s rozvojom slovnjej zásoby žiakov • rozvíjať čítanie s porozumením
Vstup (čo žiak vie)	<ul style="list-style-type: none"> • pozná rozdelenie prídavných mien na akostné, vzťahové, prívlastňovacie druhové a prívlastňovacie individuálne • vie zaradiť prídavné meno do skloňovacieho vzoru páví • ovláda funkciu prídavných mien v opise a charakteristike osoby
Kompetencie (čo si osvojí)	<ul style="list-style-type: none"> • správne zatriedi prídavné mená do jednotlivých druhov • osvojí si a vie zdôvodniť zaradenie konkrétnych prídavných mien do skloňovacieho vzoru páví • dokáže tvorivo dotvárať súvislý text s využitím prídavných mien

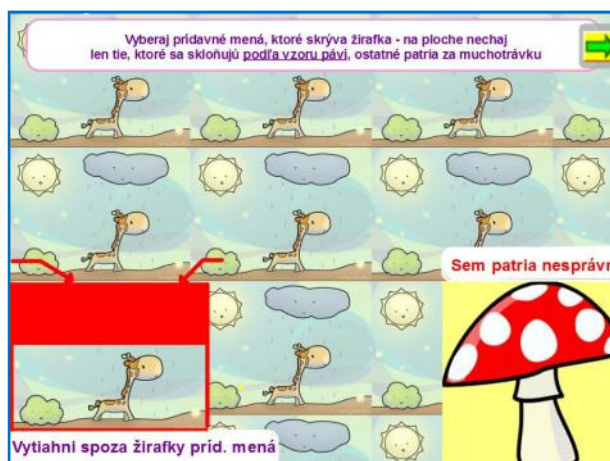
	<ul style="list-style-type: none"> • číta text s porozumením • vie vymyslieť a použiť adekvátne prídavné mená pri charakteristike osoby podľa obrázkov • obohacuje vlastnú slovnú zásobu
Didaktický problém	<ul style="list-style-type: none"> • žiaci pracujú pri interaktívnej tabuli • pri riešení cvičenia využijeme striedanie práce jednotlivca (stránky č. 4, 5, 6) a frontálnu prácu (stránka č. 2, č. 3) • urobíme kontrolu vypracovania na každej stránke, spolupráca žiakov triedy
Metódy a formy	<ul style="list-style-type: none"> • motivačný rozhovor • individuálna i frontálna práca pri interaktívnej tabuli • samostatná práca - pracovný list žiaka paralelne vypracovaný popri práci na interaktívnej tabuli
Metodický postup práce s predvázacím zošitom	<p>Stránka č. 1 – úvodná – názov cvičenia, údaje o autorstve</p> <p>Stránka č. 2 – triedenie prídavných mien podľa druhov:</p> <p>a) práca žiakov pri interaktívnej tabuli, vystrieda sa viac žiakov, presunú prídavné mená k jednotlivým druhom</p> <p>b) možnosť využitia súčasnej práce žiakov v pracovnom liste</p> <p>c) vzájomná kontrola medzi žiakmi</p> <p>Stránka č. 3 – triedenie prídavných mien do skloňovacieho vzoru pávi:</p> <p>ako pri práci so stránkou č. 2</p> <p>Stránka č. 4 – dopĺňanie prídavných mien do textu:</p> <p>a) prečítanie textu bez prídavných mien, zadanie úlohy</p> <p>b) samostatná práca žiakov v pracovnom liste</p> <p>c) po vypracovaní spoločná práca pri interaktívnej tabuli, presúvanie prídavných mien do súvislého textu, kontrola</p> <p>Stránka č. 5 a č. 6 – prídavné mená ako súčasť charakteristiky osoby:</p> <p>a) stránka č. 5 – pozorovanie obrázka; samostatná práca v pracovnom liste; písanie prídavných mien utvorených žiakmi na interaktívnu tabuľu, porovnávanie výstupov žiakov</p> <p>b) stránka č. 6 – metodický postup ako pri stránke č. 5</p> <p>Stránka č. 7 – záver – poďakovanie za pozornosť.</p>
Prostriedky a pomôcky	<ul style="list-style-type: none"> • interaktívna tabuľa • dataprojektor • počítač / notebook pre učiteľa

	<ul style="list-style-type: none"> • predvázací zožit: http://evanet.wbl.sk/pridavne_mena.flipchart • pracovný list pre každého žiaka
Odhadovaný čas riešenia	• 45 minút, resp. využitie na dvoch vyučovacích hodinách

Prameň: vlastný návrh

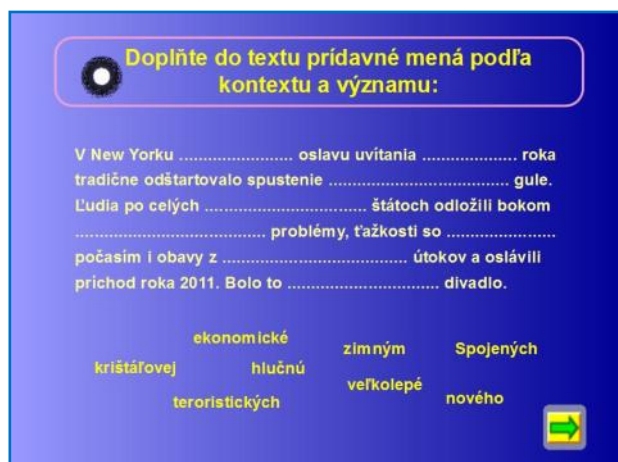


Obrázok 10 Stránka č.2 – druhy prídavných mien



Obrázok 11 Stránka č. 3 – vzor pávi

Prameň: vlastný návrh



Obrázok 12 Stránka č. 4 – dotvorenie textu



Obrázok 13 Stránka č. 5 – tvorivá úloha

Prameň: vlastný návrh

Odporúčania pre prácu s cvičením:

- využitie pri zhrnutí tematického celku prídavné mená
- prepojenie učiva so slohovou zložkou – tvorivé dotváranie textu; charakteristika osoby
- podpora rozvíjania čítania s porozumením a obohacovania slovej zásoby žiakov.

2.2.2 Interaktívna prezentácia s animáciami

Z technického hľadiska je veľkou prednosťou interaktívnych prezentácií vytvorených v programe MS PowerPoint 2007 kompatibilita s prostredím ľubovoľnej interaktívnej tabule. Pomerne často sa výučbové prezentácie s vloženými animáciami využívajú aj bez interaktívnej tabule - pri dataprojekcii na plátno. Pri tomto spôsobe prezentovania sa však

odstráni najväčší prínos interaktívnych prezentácií, a to je samotný vstup žiaka do cvičenia interaktívnym perom alebo dotykom na interaktívnu plochu. Práve na interaktívnej tabuli je práca žiakov s prezentáciou mimoriadne príťažlivá a atraktívna. Otvára sa priestor na učenie sa hrou. Pri vyučovaní slovných druhov sa často využíva interaktívna prezentácia s animáciami na precvičovanie a utvrdzovanie poznatkov formou hry.

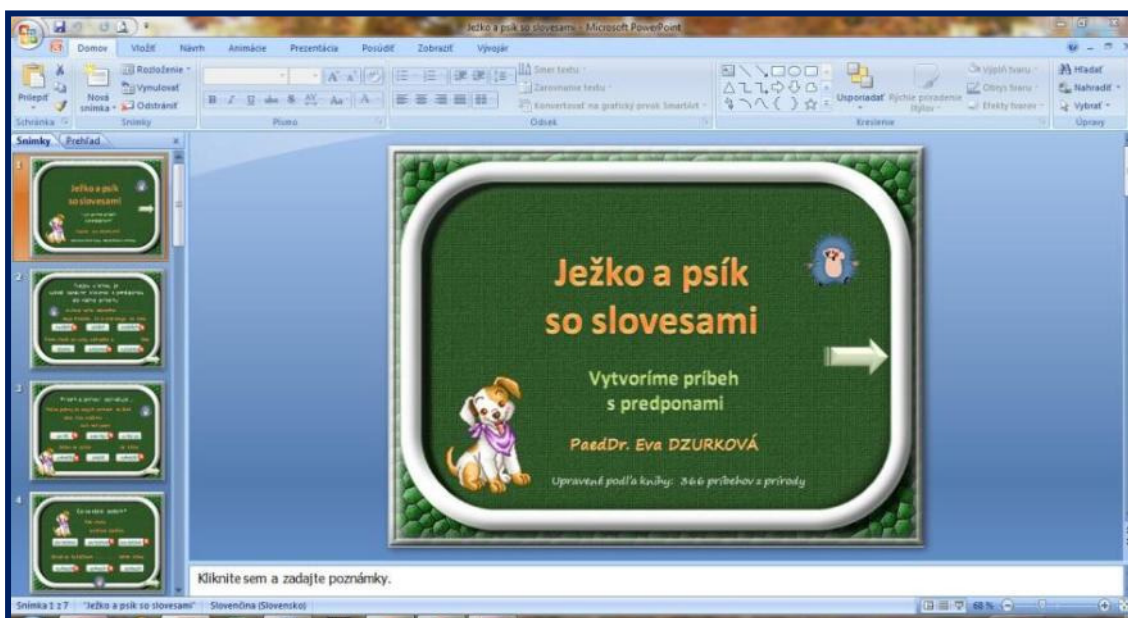
Názov cvičenia: JEŽKO A PSÍK SO SLOVESAMI

Typ cvičenia: interaktívna prezentácia

Prostredie tvorby cvičenia / softvér: PowerPoint 2007

Prostredie využitia cvičenia: interaktívna tabuľa, softvér MS Office 2007 – PowerPoint 2007

Ukážka cvičenia:



Obrázok 14 Prezentácia Ježko a psík so slovesami

Prameň: vlastný návrh

Tabuľka 4 Metodika práce s cvičením – JEŽKO A PSÍK SO SLOVESAMI

Tematický celok // Téma	SLOVESÁ // Slovesá so slovotvornými predponami
Ročník	piaty
Ciele	<ul style="list-style-type: none"> • utvrdiť vedomosti žiakov z oblasti morfológie, lexikológie a slohu – slovesá, predponové tvorenie slov, rozprávanie • tvorivo pracovať s textom, dopĺňať predponové slovesá do súvislého textu podľa významu viet i celého kontextu • využiť prepojenosť so slohovým učivom (rozprávanie príbehu) • rozvíjať čítanie s porozumením

	<ul style="list-style-type: none"> • reprodukovať prečítaný text • vymyslieť záver príbehu podľa vlastnej fantázie • podporiť rozvoj kognitívnych procesov i divergentného myslenia žiakov
Vstup (čo žiak vie)	<ul style="list-style-type: none"> • vie rozlíšiť slovotvornú predponu a slovotvorný základ v slovesnom tvare • pozná logickú a štylistickú nadväznosť pri kompozícii rozprávania ako slohového útvaru • dokáže do textu doplniť správny tvar slovesa
Kompetencie (čo si osvojí)	<ul style="list-style-type: none"> • číta text s porozumením • vie použiť v konkrétnej jazykovej situácii vhodný tvar predponového slovesa na základe jeho významu • zostaví príbeh so zachovaním časovej a logickej postupnosti • obohacuje vlastnú slovnú zásobu • dokáže vypracovať úlohy k doplnenému textu rozprávania • vie zreprodukovať zostavený príbeh • tvorivo pracuje s textom, vie vymyslieť iný záver rozprávania
Didaktický problém	<ul style="list-style-type: none"> • žiaci pracujú pri interaktívnej tabuli • pri riešení cvičenia využijeme frontálnu prácu (stránka č. 2 – č. 6) • žiaci samostatne vypracujú pracovný list k prezentácii (stránka č. 7) • prezentácia výsledkov z pracovného listu pred triedou
Metódy a formy	<ul style="list-style-type: none"> • motivačný rozhovor • frontálna práca pri interaktívnej tabuli • samostatná práca - pracovný list žiaka vypracovaný po práci na interaktívnej tabuli
Metodický postup práce s prezentáciou	<p><i>Snímka č. 1 – úvodná</i> – názov, údaje o autorstve</p> <p><i>Snímka č. 2 až č. 6 – výber vhodných predponových sloviess do viet príbehu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> a) motivačný rozhovor, prečítanie úlohy pre žiakov b) práca žiakov pri interaktívnej tabuli, vystrieda sa viac žiakov, využitie kooperácie žiakov v rámci triedy c) vyhodnocovanie správnosti odpovedí priamou spätnou väzbou – animovanými gifmi - bezprostredne po výbere odpovede; správne určené sloveso sa premiestni do vety d) čítanie príbehu na každej snímke nahlas aj s doplnenými slovesami

	<p>Snímka č. 7 – tvorivé úlohy na prácu s textom:</p> <p>a) samostatná práca žiakov v pracovnom liste podľa pokynov na snímke č. 7 – reprodukcia textu, pamäťové úlohy na doplnené slovesá, použitie sloviac v iných vetách, dotvorenie príbehu podľa vlastnej fantázie</p> <p>b) prezentácia svojej práce pred triedou – žiaci nahlas oboznámia triedu so svojimi odpoveďami</p> <p>c) vzájomné doplnenie odpovedí, prezentovanie vlastných nápadov a vytvorených slohových prejavov</p>
Prostriedky a pomôcky	<ul style="list-style-type: none"> • interaktívna tabuľa • dataprojektor • počítač / notebook pre učiteľa • interaktívna prezentácia: http://evanet.wbl.sk/jezko_a_psiak_so_slovesami.pptx • pracovný list pre každého žiaka
Odhadovaný čas riešenia	<ul style="list-style-type: none"> • 45 minút

Prameň: vlastný návrh



Obrázok 15 Snímka č. 2 – animácie k úlohám



Obrázok 16 Snímka č. 7 – tvorivé úlohy
Prameň: vlastný návrh

Odporúčania pre prácu s cvičením:

- využitie pri tematickom celku slovesá na utvrdzovanie a precvičenie vedomostí
- prepojenie učiva so slohovou zložkou – rozprávanie príbehu, reprodukcia prečítaného textu, tvorivé dotvorenie príbehu
- striedanie práce žiakov pri interaktívnej tabuli so samostatnou písomnou prípravou odpovedí v pracovnom liste k prezentácii
- demonštrácia vypracovania pracovných listov pred kolektívom triedy
- podpora rozvíjania čítania s porozumením a obohacovania slovnej zásoby žiakov.

2.2.3 Cvičenia v Hot Potatoes

Interaktívne cvičenia vytvorené v programe Hot Potatoes ponúkajú vo vyučovaní morfológie veľa možností na prácu žiakov s textom, riešenie testových úloh, ale i precvičovanie zábavnou formou. Osobitosťou tohto typu interaktívnych cvičení je percentuálne vyhodnocovanie úspešnosti odpovedí. V niektorých typoch cvičení Hot Potatoes sa dá navoliť aj priebežná spätná väzba po zodpovedaní každej otázky v cvičení. Cvičenia sa väčšinou ukladajú zozipované spolu s obrázkami vo formáte .rar alebo .zip. Po rozbalení cvičenia žiaci pracujú priamo so súborom s príponou .htm (má ikonu predvoleného internetového prehliadača). Ostatné vložené obrázky či odkazy sú súčasťou cvičenia, ale žiak s nimi priamo nepracuje, neotvára ich. Podstatnou informáciou pre využívanie cvičení v Hot Potatoes na interaktívnej tabuli je fakt, že sa dajú využiť aj bez pripojenia na internet.

Pri vyučovaní slovných druhov sa môžu uplatniť prakticky všetky druhy cvičení programu Hot Potatoes – kvíz, zoraďovačka, priraďovačka, doplňovačka, krížovka. Pre prácu na interaktívnej tabuli je nutné pri tvorbe týchto cvičení zmeniť veľkosť predvoleného písma, aby bolo cvičenie dobre viditeľné pre všetkých žiakov triedy. Návody na vytváranie interaktívnych cvičení v Hot Potatoes sú zverejnené aj na autorskej webovej stránke [Evanet pre učiteľov](#).

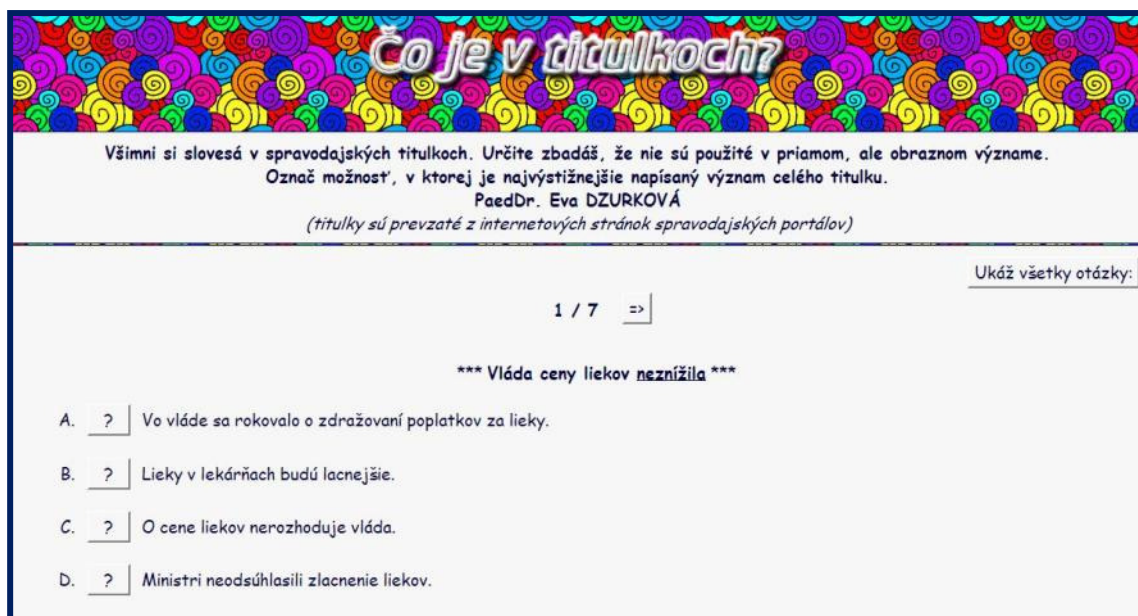
Názov cvičenia: ČO JE V TITULKOCH?

Typ cvičenia: Hot Potatoes - kvíz – test s výberom odpovede

Prostredie tvorby cvičenia / softvér: Hot Potatoes - JQuiz

Prostredie využitia cvičenia: interaktívna tabuľa, bez nutnosti inštalácie programu

Ukážka cvičenia:



Obrázok 17 Kvíz Čo je v titulkoch?

Prameň: vlastný návrh

Tabuľka 5 Metodika práce s cvičením – ČO JE V TITULKOCH?

Tematický celok // Téma	SLOVESÁ // Plnovýznamové a neplnovýznamové slovesá
Ročník	siedmy
Ciele	<ul style="list-style-type: none"> • poznať vecný a lexikálny význam slovies v závislosti od ich použitia v konkrétnom jazykovom kontexte • ovládať znaky publicistického štýlu, obraznosť slovies v novinárskych titulkoch • realizovať prvky mediálnej výchovy vo vyučovaní jazykového učiva • rozvíjať čítanie s porozumením
Vstup (čo žiak vie)	<ul style="list-style-type: none"> • vie určiť plnovýznamovosť a neplnovýznamovosť slovesa • ovláda základnú funkciu slovies v jazykových prejavoch
Kompetencie (čo si osvojí)	<ul style="list-style-type: none"> • číta nadpis – novinársky titulok – s porozumením • dokáže pochopiť obraznosť slovesa v použítom kontexte • rozvíja vlastnú slovnú zásobu v oblasti nepriamych pomenovaní
Didaktický problém	<ul style="list-style-type: none"> • žiaci pracujú pri interaktívnej tabuli • využijeme frontálnu prácu – resp. možnosť pracovať v skupinách a demonštrovať výsledok celej skupiny v jednotlivých odpovediach • urobíme spätnú väzbu vypracovania po každej zodpovedanej otázke – predvolené priamo v cvičení
Metódy a formy	<ul style="list-style-type: none"> • motivačný rozhovor • frontálna práca, resp. skupinová práca pri interaktívnej tabuli • získanie bezprostrednej spätnej väzby
Metodický postup práce s interaktívnym cvičením	<p>a) motivačný rozhovor so žiakmi o výskyte a význame novinárskych titulkov, o priamych a nepriamych pomenovaniach s využitím slovies</p> <p>b) riešenie cvičenia na interaktívnej tabuli – žiaci určujú správny význam novinárskych titulkov s prihliadnutím na sloveso použité v texte</p> <p>c) priebežná spätná väzba, zdôvodňovanie výberu odpovede, vylučovanie nesprávnych odpovedí s ústnym odôvodnením</p> <p>d) vyhodnotenie úspešnosti žiakov po vypracovaní cvičenia</p> <p>e) možnosť pokračovať v podobnom type zadania vo forme domácej úlohy – vyhľadať v printových médiách spravodajské titulky s obraznými pomenovaniami, prezentovať domácu prípravu na nasledujúcej vyučovacej hodine pred triedou</p>
Prostriedky a pomôcky	<ul style="list-style-type: none"> • interaktívna tabuľa

	<ul style="list-style-type: none"> • dataprojektor • počítač / notebook pre učiteľa • interaktívne cvičenie: http://evanet.wbl.sk/slovesa_v_titulkoch.rar
Odhadovaný čas riešenia	• 20 minút

Prameň: vlastný návrh

Odporúčania pre prácu s cvičením:

- využitie v ktorejkoľvek fáze vyučovacej hodiny
- precvičovanie učiva o slovesách formou didaktickej hry
- podpora rozvíjania čítania s porozumením
- možnosť riešenia cvičenia spoločnou prácou pri interaktívnej tabuli, ale aj samostatnou prácou žiaka pri počítači.

Názov cvičenia: MOZART A PRÍDAVNÉ MENÁ

Typ cvičenia: Hot Potatoes - kvíz – test s výberom odpovede

Prostredie tvorby cvičenia / softvér: Hot Potatoes - JQuiz

Prostredie využitia cvičenia: interaktívna tabuľa, bez nutnosti inštalácie programu

Ukážka cvičenia:



Obrázok 18 Kvíz Mozart a prídavné mená

Prameň: vlastný návrh

Tabuľka 6 Metodika práce s cvičením – MOZART A PRÍDAVNÉ MENÁ

Tematický celok // Téma	PRÍDAVNÉ MENÁ // Zhrnutie tematického celku
Ročník	šiesty
Ciele	<ul style="list-style-type: none"> • vedieť použiť prídavné meno v texte s ohľadom na význam vety • využiť formu didaktickej hry na vytvorenie súvislého textu s doplnenými prídavnými menami • vedieť rozlíšiť zadanie k textu – vyžadanie faktografickej alebo logickej odpovede • rozvíjať čítanie s porozumením • využiť medzipredmetové vzťahy s hudobnou výchovou
Vstup (čo žiak vie)	<ul style="list-style-type: none"> • pozná význam a využitie prídavných mien ako slovného druhu • ovláda funkciu prídavných mien v jazykových prejavoch
Kompetencie (čo si osvojí)	<ul style="list-style-type: none"> • číta text s porozumením • vie doplniť prídavné meno na základe faktografických vedomostí alebo s ohľadom na kontext konkrétnej vety • rozvíja vlastnú slovnú zásobu • vie reprodukovať prečítaný text
Didaktický problém	<ul style="list-style-type: none"> • žiaci pracujú pri interaktívnej tabuli • využijeme frontálnu prácu – resp. možnosť pracovať v skupinách a demonštrovať výsledok celej skupiny v jednotlivých odpovediach • urobíme spätnú väzbu vypracovania po každej zodpovedanej otázke – predvolené priamo v cvičení
Metódy a formy	<ul style="list-style-type: none"> • motivačný rozhovor • frontálna práca, resp. skupinová práca pri interaktívnej tabuli • získanie bezprostrednej spätnej väzby
Metodický postup práce s interaktívnym cvičením	<p>a) motivačný rozhovor so žiakmi o význame prídavných mien v komunikácii</p> <p>b) riešenie cvičenia na interaktívnej tabuli – žiaci doplnia prídavné meno výberom z troch ponúkaných možností</p> <p>c) priebežná spätná väzba, zdôvodňovanie výberu odpovede, vylučovanie nesprávnych odpovedí s ústnym odôvodnením</p> <p>d) vyhodnotenie úspešnosti žiakov po vypracovaní cvičenia</p> <p>e) ústna reprodukcia prečítaného doplneného textu (Mozartova hudba a pestovanie banánov), možnosť vytvorenia súvislého slohového celku do zošitov po vypracovaní cvičenia</p>

Prostriedky a pomôcky	<ul style="list-style-type: none"> • interaktívna tabuľa • dataprojektor • počítač / notebook pre učiteľa • interaktívne cvičenie: http://evanet.wbl.sk/mozart_a_pridavne_mena.rar
Odhadovaný čas riešenia	• 30 minút

Prameň: vlastný návrh

Odporúčania pre prácu s cvičením:

- využitie v ktorejkoľvek fáze vyučovacej hodiny
- forma didaktickej hry zameraná na použitie prídavných mien v konkrétnej jazykovej situácii
- podpora rozvíjania čítania s porozumením
- kombinácia poznatkov z hudobnej výchovy a schopnosti tvorivo pracovať s neúplným textom
- možnosť riešenia cvičenia spoločnou prácou pri interaktívnej tabuli, ale aj samostatnou prácou žiaka pri počítači.

Názov cvičenia: OPAKOVANIE SLOVNÝCH DRUHOV V KINE

Typ cvičenia: Hot Potatoes - doplňovačka

Prostredie tvorby cvičenia / softvér: Hot Potatoes – JCloze Accordion Chunking

Prostredie využitia cvičenia: interaktívna tabuľa, bez nutnosti inštalácie programu

Ukážka cvičenia:



Obrázok 19 Doplnovačka Opakovanie slovných druhov v kine

Prameň: vlastný návrh

Tabuľka 7 Metodika práce s cvičením – OPAKOVANIE SLOVNÝCH DRUHOV V KINE

Tematický celok // Téma	OHYBNÉ SLOVNÉ DRUHY // Zhrnutie tematického celku
Ročník	šiesty
Ciele	<ul style="list-style-type: none"> • utvrdiť si poznatky o podstatných menách, prídavných menách a slovesách prácou s konkrétnym textom • riešiť dichotomické úlohy • rozvíjať kognitívne procesy, analytické a kvantitatívne myslenie žiakov
Vstup (čo žiak vie)	<ul style="list-style-type: none"> • pozná základné znaky podstatných mien, prídavných mien a slovíes • vie určiť gramatické kategórie uvedených ohybných slovných druhov
Kompetencie (čo si osvojí)	<ul style="list-style-type: none"> • vie pristupovať k textu analyticky a kvantitatívne, vyberá relevantné znaky a údaje z textu • rozumie údajom a informáciám v texte • dokáže zdôvodniť svoje odpovede
Didaktický problém	<ul style="list-style-type: none"> • žiaci samostatne riešia pracovný list s úlohami z cvičenia • po vypracovaní úloh v pracovnom liste využijeme frontálnu prácu pri interaktívnej tabuli, žiaci demonštrujú a zdôvodňujú svoje odpovede • urobíme spätnú väzbu vypracovania na konci cvičenia na interaktívnej tabuli
Metódy a formy	<ul style="list-style-type: none"> • motivačný rozhovor • samostatná práca – pracovný list k cvičeniu • frontálna práca pri interaktívnej tabuli • získanie spätnej väzby
Metodický postup práce s interaktívnym cvičením	<p>a) motivačný rozhovor</p> <p>b) samostatná práca žiakov v pracovnom liste podľa pokynov</p> <p>c) riešenie cvičenia na interaktívnej tabuli, zdôvodňovanie odpovede; práca s textom; otázky ku každému slovnému druhu sú v rozbaľovacej roletke vpravo v cvičení</p> <p>d) kontrola vypracovania, spätná väzba priamo v cvičení</p> <p>e) individuálna oprava nesprávnych odpovedí v pracovných listoch žiakov</p>
Prostriedky a pomôcky	<ul style="list-style-type: none"> • interaktívna tabuľa • dataprojektor • počítač / notebook pre učiteľa

	<ul style="list-style-type: none"> • interaktívne cvičenie: http://evanet.wbl.sk/slovne_druhy_v_kine.rar • pracovný list pre každého žiaka
Odhadovaný čas riešenia	• 45 minút

Prameň: vlastný návrh

Odporúčania pre prácu s cvičením:

- využitie pri utvrdzovaní a opakovaní učiva
- podpora rozvíjania čítania s porozumením
- kombinácia individuálnej a frontálnej práce žiakov s cvičením, samostatnej práce v tlačenom pracovnom liste a práce s interaktívnym cvičením na interaktívnej tabuli
- rozvíjanie analytického myslenia žiakov pri práci so súvislým textom.

2.2.4 Interaktívne cvičenia vo formulároch programu MS Word

Princípom práce žiakov s interaktívnym cvičením vytvoreným v programe MS Word 2007 je riešenie úloh v tzv. formulároch. Úlohy sú pripravené na odpovedanie tromi spôsobmi: označením správnej odpovede krížikom, výberom odpovede z rozbaľovacieho poľa so zoznamom alebo vpísaním odpovede do textového poľa. Pre prácu na interaktívnej tabuli pripravujeme najmä prvé dva typy úloh, nakoľko písanie na klávesnici by bolo zdĺhavé. Správne odpovede vkladá učiteľ do cvičenia a môžu sa odkryť v ľubovoľnej fáze práce s cvičením. Interaktívne cvičenia v MS Word využívame na precvičovanie učiva, nie na klasifikáciu.

Názov cvičenia: CESTUJEME VLAKOM S ČÍSLOVKAMI

Typ cvičenia: interaktívne cvičenie MS Word

Prostredie tvorby cvičenia / softvér: Word 2007

Prostredie využitia cvičenia: interaktívna tabuľa, softvér MS Office 2007 – Word 2007

Ukážka cvičenia:

O siedmej ráno vyzváňal budík. Musel som sa poponáhľať, aby som stihol vlak, ktorým sa začínala prvá časť výletu. Niečo po ôsmej som už sedel vo vozni smer Myrdal. Cestovať v Nórsku verejnou dopravou je radosť sama o sebe. Z moderného vlaku som prestúpil do starého železničného vozňa. Moja cesta pokračovala ďalej. Prevýšenie 55%, 20 tunelov, z ktorých 18 bolo ručne vyrazených. Zastávka bola pri vodopáde s výškou 225 metrov, ktorý poháňal turbíny vytvárajúce elektrinu pre túto železnicu. Práca robotníkov pri výstavbe tejto železnice v nehostinných podmienkach i samotný technický návrh museli byť v 30. rokoch minulého storočia veľmi náročné.

(Upravené podľa: Miroslav Babič – Nórsky raj, ŽIVOT, 5/2011)

1. Označ, či je tvrdenie pravdivé alebo nepravdivé:

a) V prvých štyroch vetách ukážky sú všetky číslvky radové. áno nie

b) Správny pravopis číslvky 20 je dvatsať. áno nie

Obrázok 20 Word – Cestujeme vlakom s číslvkami Prameň: vlastný návrh

Tabuľka 8 Metodika práce s cvičením – CESTUJEME VLAKOM S ČÍSLOVKAMI

Tematický celok // Téma	ČÍSLOVKY // Základné a radové číslovky
Ročník	siedmy
Ciele	<ul style="list-style-type: none"> • utvrdiť vedomosti o číslovkách • rozvíjať čítanie s porozumením • uplatniť získané poznatky o základných a radových číslovkách v súvislom texte
Vstup (čo žiak vie)	<ul style="list-style-type: none"> • pozná princíp zadelenia čísloviek medzi základné a radové • ovláda pravopis základných a radových čísloviek • ovláda pravopis zložených čísloviek
Kompetencie (čo si osvojí)	<ul style="list-style-type: none"> • číta text s porozumením • vie posúdiť informácie z textu a interpretovať ich • dokáže pracovať so súvislým i nesúvislým textom – tabuľkou
Didaktický problém	<ul style="list-style-type: none"> • žiaci riešia pracovný list s úlohami z cvičenia paralelne s označovaním odpovedí na interaktívnej tabuli • cvičenie rozdelíme na otázky a kontrolujeme postupne po jednotlivých otázkach • urobíme spätnú väzbu vypracovania na konci cvičenia na interaktívnej tabuli
Metódy a formy	<ul style="list-style-type: none"> • motivačný rozhovor • samostatná práca – pracovný list k cvičeniu • frontálna práca pri interaktívnej tabuli, použitie interaktívneho pera • získanie spätnej väzby priamo v interaktívnom cvičení
Metodický postup práce s interaktívnym cvičením	<p>a) motivačný rozhovor</p> <p>b) prečítanie súvislého textu</p> <p>c) samostatná práca žiakov v pracovnom liste podľa pokynov, práca s textom</p> <p>d) súčasne riešenie cvičenia na interaktívnej tabuli po jednotlivých otázkach, zdôvodňovanie odpovede; práca s textom</p> <p>e) kontrola vypracovania, spätná väzba priamo v cvičení</p> <p>f) prečítanie nesúvislého textu (cestovný poriadok), práca s textom</p> <p>g) riešenie úloh analogicky ako v bodoch c) – e)</p>
Prostriedky a pomôcky	<ul style="list-style-type: none"> • interaktívna tabuľa • dataprojektor • počítač / notebook pre učiteľa

	<ul style="list-style-type: none"> • interaktívne cvičenie: http://evanet.wbl.sk/cestujeme vlakom s cislovkami.docx • pracovný list pre každého žiaka
Odhadovaný čas riešenia	• 45 minút

Prameň: vlastný návrh

Odporúčania pre prácu s cvičením:

- využitie pri utvrdzovaní a opakovaní učiva
- podpora rozvíjania čítania s porozumením, práca so súvislým i nesúvislým textom
- práca žiakov s interaktívnym perom
- kombinácia individuálnej a frontálnej práce žiakov s cvičením, samostatnej práce v tlačnom pracovnom liste a práce s interaktívnym cvičením na interaktívnej tabuli.

Názov cvičenia: U DOBŠINSKÉHO A ANDERSENA

Typ cvičenia: interaktívne cvičenie MS Word

Prostredie tvorby cvičenia / softvér: Word 2007

Prostredie využitia cvičenia: interaktívna tabuľa, softvér MS Office 2007 – Word 2007

Ukážka cvičenia:



Obrázok 21 Word – U Dobšinského a Andersena

Prameň: vlastný návrh

Tabuľka 9 Metodika práce s cvičením – U DOBŠINSKÉHO A ANDERSENA

Tematický celok // Téma	PRÍDAVNÉ MENÁ // Zhrnutie tematického celku
Ročník	piaty
Ciele	<ul style="list-style-type: none"> • prepojiť literárne učivo s učivom morfológie v prostredí didaktickej hry • precvičiť pamäťové schopnosti žiakov v spojitosti s tvorivým riešením úloh
Vstup (čo žiak vie)	<ul style="list-style-type: none"> • pozná niektoré názvy rozprávok Pavla Dobšinského a Hansa Christiana Andersena • ovláda funkciu prídavných mien v jazykových prejavoch
Kompetencie (čo si osvojí)	<ul style="list-style-type: none"> • vie doplniť názvy rozprávok na základe už osvojených faktografických vedomostí z učiva literatúry pre piaty ročník • dokáže tvorivo pristupovať k navrhovaným riešeniam s ohľadom na význam príslušných prídavných mien • logicky vie doplniť do názvu rozprávky prídavné meno
Didaktický problém	<ul style="list-style-type: none"> • žiaci pracujú pri interaktívnej tabuli • využijeme frontálnu prácu – resp. možnosť pracovať v skupinách a demonštrovať výsledok celej skupiny v jednotlivých odpovediach • urobíme spätnú väzbu vypracovania na konci cvičenia na interaktívnej tabuli
Metódy a formy	<ul style="list-style-type: none"> • motivačný rozhovor • frontálna práca, resp. skupinová práca pri interaktívnej tabuli • získanie spätnej väzby priamo v interaktívnom cvičení
Metodický postup práce s interaktívnym cvičením	<p>a) motivačný rozhovor</p> <p>b) riešenie cvičenia na interaktívnej tabuli</p> <p>c) kontrola vypracovania, spätná väzba priamo v cvičení</p> <p>d) možnosť pracovať s výsledkami cvičenia na hodine literatúry, oboznámiť sa s niektorými z rozprávok</p>
Prostriedky a pomôcky	<ul style="list-style-type: none"> • interaktívna tabuľa • dataprojektor • počítač / notebook pre učiteľa • interaktívne cvičenie: http://evanet.wbl.sk/u_dobsinskeho_a_andersena.docx
Odhadovaný čas riešenia	<ul style="list-style-type: none"> • 20 minút

Prameň: vlastný návrh

Odporúčania pre prácu s cvičením:

- využitie formou didaktickej hry, zábavného osvojovania si učiva
- prepojenie učiva s učivom literatúry – autorská rozprávka
- v ľubovoľnej fáze vyučovacej hodiny.

2.3 Overené prínosy osvedčenej pedagogickej skúsenosti

Interaktívne cvičenia na hodinách slovenského jazyka a literatúry pri osvojovaní a utvrdzovaní učiva z morfológie majú nezastupiteľné miesto. Motivujú a podnecujú žiakov k aktivite a tvorivosti. Žiaci sa snažia dosiahnuť čo najlepší výsledok a osvojujú si učivo nenásilnou formou. Pri práci s interaktívnou tabuľou majú žiaci možnosť prezentovať sa pred kolektívom triedy. Žiaci sú vedení k prosociálnemu správaniu a spoluzodpovednosti za prácu skupiny či celej triedy. Súčasne sa dá využiť aj samostatná práca žiakov v pracovných listoch, kontrolovaná potom spoločne s celou triedou v interaktívnom cvičení.

Tabuľka 10 – PRÍNOSY PRÁCE S INTERAKTÍVNOU TABUĽOU PRE ŽIAKA

PRÍNOSY PRE ŽIAKA				
atraktívne vyučovacie prostredie	využívanie moderných technológií	rozvíjanie kľúčových kompetencií	rozvíjanie čitateľskej gramotnosti	posilnenie počítačovej gramotnosti
vysoký stupeň interaktivity	možnosť okamžitej spätnej väzby	zvýšenie vnútornej motivácie učiť sa	spoluzodpovednosť za učebné výsledky	prosociálne správanie

Prameň: vlastný návrh

Tabuľka 11 – PRÍNOSY PRÁCE S INTERAKTÍVNOU TABUĽOU PRE UČITEĽA

PRÍNOSY PRE UČITEĽA			
vytváranie podnetného prostredia pre vyučovací proces	využívanie moderných technológií	zavádzanie inovačných metód do vyučovania	utváranie podmienok na socializáciu žiaka
opakovateľnosť použitia vytvorených cvičení	variabilita práce na interaktívnej tabuli podľa potrieb žiakov	využívanie didaktickej hry vo vyučovaní jazyka	zlepšenie vzájomnej komunikácie so žiakmi

Prameň: vlastný návrh

Interaktívne cvičenia využívam vo svojej pedagogickej praxi často. Práca s interaktívnou tabuľou je výrazným zatriaktívením vyučovania. Poskytuje priestor na vzájomnú komunikáciu, argumentáciu a výmenu vlastných názorov. Pri vypracovávaní interaktívnych cvičení na vyučovacích hodinách sa zlepšuje prosociálne správanie v rámci triedy. Inšpiratívne sú pre učiteľa aj rozhovory so žiakmi pred riešením a po vyriešení cvičenia.

Interaktívne cvičenia neklasifikujem. Sledujem nimi pokroky jednotlivých žiakov pri osvojovaní a utvrdzovaní učiva a slúžia ako silný motivačný faktor pri vyučovaní (nielen) morfológie.

2.4 Potrebne pomôcky a prostriedky

Na využívanie vytvorených interaktívnych cvičení pri vyučovaní učiva o slovných druhoch nie sú špeciálne nároky na prácu učiteľa. Pomôcky a technické vybavenie k jednotlivým cvičeniam sú uvedené v každej tabuľke ku konkrétnemu cvičeniu uverejnenému v osvedčenej pedagogickej skúsenosti:

- interaktívna tabuľa
- dataprojektor
- počítač alebo notebook pre učiteľa
- premietacia plocha, plátno
- prístup na internet – nie je nevyhnutnosťou.

Technické nároky na zabezpečenie vyučovania formou vypracovania cvičení na interaktívnej tabuli nie sú náročné. Takmer v každej slovenskej škole sú v súčasnosti vytvorené podmienky na zavedenie tejto atraktívnej formy vyučovania.

ZÁVER

Byť moderným učiteľom znamená využívať moderné technológie a najmä zmeniť vlastný pedagogický prístup k vyučovaciemu procesu. Aktivita učiteľa musí smerovať najskôr k aktivizovaniu svojho vlastného presvedčenia a túžby vyučovať tak, aby si získal svojich žiakov. Interaktívna tabuľa je na tejto ceste výborným pomocníkom.

Osvedčená pedagogická skúsenosť predkladá návrh metodických postupov s rôznymi druhmi interaktívnych cvičení tak, aby podľa nich dokázal pracovať i začínajúci pedagóg. Základom práce je zvládnutie základných technických postupov pri obsluhu interaktívnej tabule, dataprojekcie a počítača, resp. notebooku. Z uvedeného vyplýva, že vyučovať učivo slovenského jazyka a literatúry nie je podmienené vysokým stupňom počítačovej gramotnosti učiteľa. Naopak – databáza už existujúcich interaktívnych cvičení na rôznych internetových stránkach učiteľov poskytuje jedinečnú možnosť opakovane využívať v edukačnej praxi množstvo kvalitných interaktívnych učebných materiálov.

Školská prax ukázala, že osvojovanie poznatkov pri interaktívnej tabuli prináša radosť z objavovania a úspechy pri získavaní vedomostí zo slovenského jazyka. Učiteľ sa stáva sprostredkovateľom zážitku a pomocníkom žiakov, na vyučovacích hodinách dominuje práca žiaka, nie učiteľa. Osvojovanie vedomostí je tak nenásilné a navyše sa realizuje v prostredí atraktívnom pre všetkých účastníkov vyučovacieho procesu.

Ak chce mať učiteľ tvorivých žiakov, musí byť aj on sám tvorivý a prístupný najmodernejším vyučovacím metódam a formám vyučovania. Tak sa dostaví spoločný úspech a radosť z učenia sa.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ZDROJOV

1. <http://evanet.wbl.sk>
2. <http://evanet.webnode.sk/ako-na-hot-potatoes/>
3. <http://megym.wbl.sk>
4. <http://pastelka.sk/manualy/HPmanual.pdf>
5. <http://community.prometheanplanet.com/en>
6. Žilková, K. 2007. Interaktívne prostredie v podmienkach vzdelávania. *Acta Fac. Paed. Univ. Tyrnaviensis, Ser. C, 2007, no.11, pp. 14-19.*

ZOZNAM PRÍLOH

Príloha 1 – Pracovný list k predvádzaciemu zošitu Kráčajme za podstatnými menami

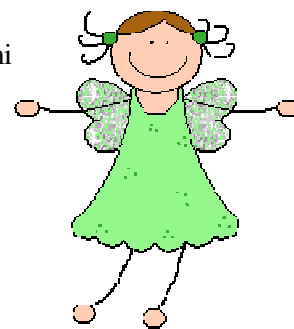
Príloha 2 – Pracovný list k predvádzaciemu zošitu Pexeso so vzormi podstatných mien

Príloha 3 – Pracovný list k predvádzaciemu zošitu Stretnutie s prídavnými menami

Príloha 4 – Pracovný list k prezentácii Ježko a psík so slovesami

Príloha 5 – Pracovný list k cvičeniu Opakovanie slovných druhov v kine

Príloha 6 – Pracovný list k cvičeniu Cestujeme vlakom s číslovkami



Kračajme za podstatnými menami

STRÁNKA č. 2

Do obdĺžnikov napíš podstatné mená podľa príslušných rodov:

mužský rod

ženský rod

stredný rod

mačiatko – rodina – brat – otecko – mamička – členovia - sestra

STRÁNKA č. 3

Z rozprávky O kocúrovi v čižmách sa stratili niektoré podstatné mená – doplň ich podľa významu na vybodkované miesta vo vetách:

Kde bolo tam bolo, boli raz traja _____,
ktorí si po otcovej smrti rozdelili _____.
Ako to už v rozprávkach a občas i v _____
býva, najmladší obišiel najhoršie - zdedil _____.
Všetko zlé však môže byť dobré, najmä ak takýto
zdedený kocúr má _____ za troch. A to
veru tento kocúr mal. Preto poprosil svojho _____,
aby mu dal ušiť vysoké _____ a poriadny
_____ na hlavu - a pod'ho do _____!

STRÁNKA č. 4

A teraz poď do skutočnej rozprávky. Napíš podstatné mená na správne miesto:
(kocúra, pána, dedičstvo, čižmy, rozumu, živote, klobúk, bratia, sveta)

Kde bolo tam bolo, boli raz traja _____,
ktorí si po otcovej smrti rozdelili _____.
Ako to už v rozprávkach a občas i v _____
býva, najmladší obišiel najhoršie - zdedil _____.
Všetko zlé však môže byť dobré, najmä ak takýto
zdedený kocúr má _____ za troch. A to
veru tento kocúr mal. Preto poprosil svojho _____,
aby mu dal ušiť vysoké _____ a poriadny
_____ na hlavu - a poďho do _____!

STRÁNKA č. 5

Napíš vzory pre podstatné mená z rozprávky:

brat = vzor _____

dedičstvo = vzor _____

život = vzor _____

rozum = vzor _____

pán = vzor _____

čižma = vzor _____

svet = vzor _____

STRÁNKA č. 6

Spomeň si na podstatné mená z rozprávky, pri ktorých boli tieto prídavné mená:

zdedený _____, poriadny _____, vysoké _____

Vymysli čo najviac prídavných mien k podstatným menám z rozprávky:

(akí?)bratia

(aký?)otec

(aký?)svet

PEXESO

Napíš ku každému podstatnému menu na obrázku správny skloňovací vzor – pomocník ti pomôže ☺



POMOCNÍK:

VZOR
STROJ

VZOR
ULICA

VZOR
KOSŤ

VZOR
MESTO

VZOR
CHLAP

VZOR
ŽENA

VZOR
DUB

VZOR
HRDINA

Stretnutie s prídavnými menami

STRÁNKA č. 2

Napiš do stĺpca prídavné meno podľa toho, ku ktorému druhu prídavných mien patrí:

akostné

vzťahové

privlastňovacie druhové

privlastňovacie individuálne

*kávový – učiteľove – rybkin – milá – rybí – priateľov –
zvláštna- domáci – Jankin – chemické – mroží – psia – príjemný- fialové*

STRÁNKA č. 3

Zakrúžkuj len tie prídavné mená, ktoré sa skloňujú podľa vzoru pávie:

pávie žirafkin rybí skrotený
človečí mačkin hadia líščia vrúcny
divé zimné horúce mušie včelí

STRÁNKA č. 4

Doplň do textu prídavné mená podľa kontextu a významu:

V New Yorku oslavu uvítania roka tradične
odštartovalo spustenie gule. Ľudia po celých
..... štátoch odložili bokom.....
problémy, ťažkosti so počasím i obavy
z útokov a oslávili príchod roka 2011. Bolo
to divadlo.

(krištáľovej – ekonomické – hlučnú – teroristických – zimným – veľkolepé –
Spojených – nového)

STRÁNKA č. 5

Napíš k osobe na obrázku aspoň päť prídavných mien, ktoré ju budú charakterizovať:



STRÁNKA č. 6

Napíš k osobe na obrázku aspoň päť prídavných mien, ktoré ju budú charakterizovať:



Ježko a psík so slovesami



Vytvoríme príbeh s predponami.

1. Napíš vlastnými slovami príbeh ježka a psíka (použi 4 – 5 viet):

2. Zapamätal si si niektoré z doplnených slov v prezentácii?

.....

.....

3. Napíš predpony do slovies, ktoré sme doplnili v prezentácii:

_____stlať, _____bieral, _____citol sa, _____rútil, _____chádzal,

_____tknúť, _____ichal, _____díde, _____balil, _____kračovať

OPAKOVANIE V KINE

Pozorne si prečítaj text:

Navštívili ste už priestorové kino v Bratislave? Premietacie plátno je veľké ako polovica futbalového ihriska. Zvuky a obrazy diváci vnímajú ako priami účastníci deja. Môžu vidieť výpravy do morských hĺbín alebo do jurského obdobia. Diváci si však musia nasadiť špeciálne okuliare. 3D okuliare sú založené na spolupráci vyspelej technológie a ľudského mozgu. Plastické videnie obrazov vyvoláva mimovoľné pohyby hlavou. Zážitky z najmodernejšieho kina sú nezabudnuteľné.



Zakrúžkuj, či je tvrdenie pravdivé alebo nie:

PODSTATNÉ MENÁ

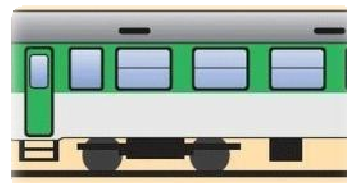
1. V texte je len jedno vlastné podstatné meno: ÁNO - NIE
2. Podstatné meno **účastníci** sa skloňuje podľa vzoru chlap: ÁNO - NIE
3. Podstatné meno **zážitky** je abstraktné: ÁNO - NIE
4. Všetky podstatné mená stredného rodu v texte sa skloňujú podľa vzoru mesto: ÁNO - NIE

PRÍDAVNÉ MENÁ

1. **Priami účastníci** – spojenie je v N singuláru: ÁNO - NIE
2. **Priestorové, premietacie, futbalové** – tieto prídavné mená sú vzťahové: ÁNO - NIE
3. V texte sú akostné a vzťahové prídavné mená, privlastňovacie chýbajú: ÁNO - NIE
4. V texte sa nachádza prídavné meno 2. stupňa: ÁNO - NIE

SLOVESÁ

1. V druhej vete sa nachádza neplnovýznamové sloveso **byť** (vyčasované): ÁNO - NIE
2. Slovesá **môžu, musia** sú plnovýznamové: ÁNO - NIE
3. Väčšina slovies v texte je v minulom čase: ÁNO - NIE
4. V texte chýbajú slovesá v podmieňovacom spôsobe: ÁNO - NIE



Cestujeme vlakom

O siedmej ráno vyzvával budík. Musel som sa poponáhľať, aby som stihol vlak, ktorým sa začínala prvá časť výletu. Niečo po ôsmej som už sedel vo vozni smer Myrdal. Cestovať v Nórsku verejnou dopravou je radosť sama o sebe. Z moderného vlaku som prestúpil do starého železničného vozňa. Moja cesta pokračovala ďalej. Prevýšenie 55%, 20 tunelov, z ktorých 18 bolo ručne vyrazených. Zastávka bola pri vodopáde s výškou 225 metrov, ktorý poháňal turbíny vytvárajúce elektrinu pre túto železnicu. Práca robotníkov pri výstavbe tejto železnice v nehostinných podmienkach i samotný technický návrh museli byť v 30. rokoch minulého storočia veľmi náročné.

(Upravené podľa: Miroslav Babič – Nórsky raj. ŽIVOT, 5/2011)

1. Označ, či je tvrdenie pravdivé alebo nepravdivé:

- a) V prvých štyroch vetách ukážky sú všetky číslovky radové. áno nie
- b) Správny pravopis číslovky 20 je dvadsať. áno nie
- c) V 30. rokoch – číslovka 30. je základná. áno nie
- d) Všetky číslovky v texte sú určité. áno nie

2. Čítali ste naozaj pozorne? Zakrúžkujte správne odpovede, ktoré vyplývajú z textu:

- A) Cesta z ubytovne do vlaku trvala menej ako hodinu.
- B) Autor opisuje svoje zážitky z Nórska.
- C) Cestovanie po Nórsku verejnou dopravou sa mu páčilo.
- D) Na svojej ceste prestupoval dvakrát.
- E) V Nórsku dodnes premávajú staré železničné vozne.
- F) Videl cez okienko vozňa 18 tunelov.

3. A teraz hurá na Slovensko! Pocestujeme z Bratislavy do Košíc. Pozrime si cestovný poriadok IC vlaku:

<i>Stanica</i>	<i>Prích.</i>	<i>Odch.</i>	<i>Km</i>
Bratislava hl.st.		9:24	0
Trnava	9:52	9:54	46
Trenčín	10:38	10:40	124
Žilina	11:34	11:37	203
Liptovský Mikuláš	12:33	12:34	286
Poprad-Tatry	13:13	13:15	344
Kysak	14:08	14:09	429
Košice	14:21		445

Napište čísloukou odpoveď na jednotlivé otázky:

- a) Koľko staníc je na trati?.....
- b) Na koľkej zastávke od Bratislavy je Poprad-Tatry?
(Bratislavu už nerátame)
- c) Koľko krajských miest je na trati Bratislava – Košice?
.....
- d) Koľko hodín a minút trvá cesta vlakom IC z Bratislavy
do Košíc?
..... hodiny a
..... minút.
- e) Prepíš čísloukou počet kilometrov, ktoré prejde IC
od Bratislavy po Košice.
.....